

**ผลของการใช้การออกแบบแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะ
ต่อทักษะของนักศึกษา รายวิชานวัตกรรมการปกครองและการ
บริหารสาธารณะ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง***

**Effects of Participatory Design Planning in Public Service
Delivery on Students' Skills in the Innovation in Public
Governance and Administration Course, Master of Public
Administration Program, A Private University**

ปิยากร หวังมหาพร

Piyakorn Whangmahaporn

มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ประเทศไทย

Sripatum University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: piyakorn.wh@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษา ก่อนและหลังการใช้แผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะ 2) ประเมินผลของแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะต่อการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมและการสื่อสารของนักศึกษา และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการออกแบบและการนำแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะไปใช้ การวิจัยเป็นแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลจากนักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการปกครองการบริหารสาธารณะ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 80 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระจากกัน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 30 คน โดยการสังเกตและการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

*ได้รับบทความ: 4 ธันวาคม 2568; แก้ไขบทความ: 15 มิถุนายน 2569; ตอรับตีพิมพ์: 25 มิถุนายน 2569

Received: December 4, 2025; Revised: June 15, 2026; Accepted: June 25, 2026



ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมตามแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะ นักศึกษามีทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยด้านการคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้นจาก 3.061 เป็น 4.441 ($t = -15.660$) และคะแนนเฉลี่ยด้านการคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นจาก 2.672 เป็น 4.813 ($t = -17.315$) นอกจากนี้ นักศึกษายังมีพัฒนาการด้านการทำงานเป็นทีมและการสื่อสาร สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น และสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งเสนอแนวทางปรับปรุงการออกแบบและการนำแผนการมีส่วนร่วมไปใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิผลทางการเรียนรู้ ดังนั้น แผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมทักษะการคิด การทำงานร่วมกัน และการเรียนรู้ด้วยการกำกับตนเองของนักศึกษา สอดคล้องกับหลักพุทธธรรมด้านการทำงานร่วมกันอย่างเกื้อกูลและการใช้เหตุผล อันสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: การออกแบบแผนการมีส่วนร่วม; ทักษะของนักศึกษา; รัฐประศาสนศาสตร์

Abstract

This research aimed to: 1) examine students' analytical thinking and creative thinking skills before and after the implementation of a public service participation plan; 2) evaluate the effects of the public service participation plan on the development of students' teamwork and communication skills; and 3) investigate recommendations regarding the design and implementation of the public service participation plan. A mixed-methods research design was employed. For the quantitative phase, data were collected from 80 Master of Public Administration students enrolled in the Public Governance and Administration course during the 2024 academic year. A questionnaire was used as the research instrument. Data were analyzed using mean, standard deviation, and paired-samples t-test. For the qualitative phase, data were collected from 30 key informants through observation and in-depth interviews and were analyzed using content analysis.

The findings revealed that: after participating in activities based on the public service participation plan, students demonstrated significantly higher levels of analytical thinking and creative thinking skills than before participation at the .05 level of statistical



significance. The mean score for analytical thinking increased from 3.061 to 4.441 ($t = -15.660$), while the mean score for creative thinking increased from 2.672 to 4.813 ($t = -17.315$). In addition, students showed improvement in teamwork and communication skills. They were better able to exchange ideas, collaborate with others, and communicate more effectively. Furthermore, participants provided recommendations for improving the design and implementation of the participation plan to enhance learning effectiveness. The study concludes that the public service participation plan is an effective learning tool for promoting students' thinking skills, collaborative skills, and self-directed learning. The findings are consistent with Buddhist principles emphasizing mutual support in collaborative work and rational thinking, which can be appropriately applied to the development of learning processes in the field of public administration.

Keywords: Participatory Planning Design; Student Skills; Public Administration

1. บทนำ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในบริการสาธารณะถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของธรรมาภิบาลที่ดีและการพัฒนาที่ยั่งยืน เนื่องจากเป็นกลไกที่เปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีบทบาทในการแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจและร่วมกำหนด แนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ อันนำไปสู่การพัฒนาบริการสาธารณะที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างความชอบธรรมให้แก่การดำเนินนโยบายสาธารณะ ในมุมมองของแนวคิดการบริหารสาธารณะแนวใหม่ (New Public Governance: NPG) การจัดบริการสาธารณะมิได้เป็นภารกิจของภาครัฐเพียงฝ่ายเดียว หากแต่เป็นผลจากความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชน ในการร่วมออกแบบ ดำเนินการ และประเมินผลบริการสาธารณะผ่านเครือข่ายความร่วมมือ แนวคิดดังกล่าวแตกต่างจากการบริหารภาครัฐแบบดั้งเดิมซึ่งเน้นการบริหารตามลำดับชั้น การสั่งการจากส่วนกลาง รัฐทำหน้าที่กำหนดนโยบายและผู้ให้บริการหลัก ขณะที่แนวคิด New Public Governance ให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนทรัพยากรและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการร่วมสร้างคุณค่าสาธารณะ (Public Value) (Osborne, 2010)

แม้ว่าประเทศไทยจะมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และนโยบายภาครัฐมาอย่างต่อเนื่อง แต่ผลการศึกษาหลายชิ้นพบว่าการดำเนินการในทางปฏิบัติยังคงเผชิญข้อจำกัดหลายประการ เช่น การที่ประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ บทบาทและช่องทางการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารภาครัฐที่ยังไม่ทั่วถึง



รวมถึงกระบวนการมีส่วนร่วมในบางกรณียังคงเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับการรับฟังความคิดเห็นมากกว่าการร่วมตัดสินใจ (Office of the National Economic and Social Development Council, 2023) ข้อจำกัดดังกล่าวส่งผลให้การมีส่วนร่วมของประชาชนไม่สามารถสะท้อนความต้องการที่แท้จริงของสังคมได้อย่างเต็มที่และอาจลดประสิทธิภาพและความต่อเนื่องของการพัฒนาบริการสาธารณะในระยะยาว

ดังนั้น การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรภาครัฐและผู้เกี่ยวข้องกับบริการสาธารณะในการออกแบบและบริหารกระบวนการมีส่วนร่วมจึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรหลายครั้ง เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มการบริหารภาครัฐที่เปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะในวิชาที่มุ่งเน้นการพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนและการปรับปรุงบริการสาธารณะผ่านนวัตกรรมทางการบริหาร แม้ว่านักศึกษาจะได้รับความรู้ด้านทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสาธารณะและการมีส่วนร่วมของประชาชนแต่การพัฒนาทักษะในการวิเคราะห์และออกแบบการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะยังคงมีข้อจำกัดในทางปฏิบัติ นักศึกษาจำนวนมากขาดโอกาสในการฝึกฝนทักษะที่สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริง ทำให้ขาดประสบการณ์ในการเชื่อมโยงทฤษฎีกับการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในบริบททางสังคมและนโยบาย

การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมจึงเป็นหนึ่งในประเด็นสำคัญที่ได้รับความสนใจจากงานวิจัยในด้านการศึกษามีการศึกษาและพัฒนาเทคนิคต่างๆ เช่น การใช้เกมมิฟิเคชัน (Gamification คือ การประยุกต์ใช้กลไกและองค์ประกอบของเกม เช่น คะแนน ระดับความสำเร็จ การแข่งขัน และรางวัลมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างแรงจูงใจและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน) ในการเรียนออนไลน์ เพื่อเพิ่มทักษะการทำงานเป็นทีม (สถาพร จະนุ และคณะ, 2565, หน้า 99-108) และการใช้สถานการณ์จำลองในการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมในนักศึกษาครู (สรรัชย์ ชูชีพ, 2564, หน้า 109-116) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการเสริมสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ในนักศึกษา ก็ได้รับความสนใจโดยพบในงานวิจัยที่เน้นการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์และการคิดเชิงระบบ งานวิจัยหลายชิ้นแสดงให้เห็นว่าการใช้กิจกรรมตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้สามารถช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการทำงานเป็นทีมได้ดีขึ้น (มยุรา ลีหัวสระ, สพล ฌภัทรศรี แสนยงค์ และเชษฐ ศิริสวัสดิ์, 2556, หน้า 127-138; ฤทัย สมบัติเจริญไทย, พาที เกศชนากร และณรงค์ พันธุ์คง, 2567, หน้า 211-225)

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มุ่งศึกษาการพัฒนาทักษะของผู้เรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบต่างๆ เช่น เกมมิฟิเคชัน สถานการณ์จำลอง และการเรียนรู้แบบโครงงาน ขณะที่การศึกษาการออกแบบแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะ (Public Service Participatory Design) เพื่อพัฒนาทักษะของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตยังมีจำนวนจำกัด ทั้งที่แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับ



บริบทการบริหารภาครัฐร่วมสมัยที่เน้นความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ภายใต้แนวคิดการบริหารภาครัฐแนวใหม่ (New Public Governance) ซึ่งให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่าย ความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการออกแบบและจัดบริการสาธารณะ (Osborne, 2010) ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนทางรัฐประศาสนศาสตร์จึงควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับการทำงานจริง เพื่อพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในภาครัฐยุคใหม่ ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต และเป็นสมรรถนะจำเป็นสำหรับนักบริหารภาครัฐในบริบทการบริหารภาครัฐแนวใหม่ที่มุ่งสร้างคุณค่าร่วมและการทำงานแบบเครือข่าย

จากความสำคัญและช่องว่างขององค์ความรู้ดังกล่าว งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาผลของการใช้การออกแบบแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะต่อการพัฒนาทักษะของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบปฏิบัติการ (Experiential Learning) ของ Kolb (1984) ซึ่งเน้นการให้ผู้เรียนได้สัมผัสประสบการณ์จริง การสะท้อนผลและการประยุกต์ใช้แนวคิดทางวิชาการกับสถานการณ์จริง การวิจัยครั้งนี้ นักศึกษาจะได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการออกแบบแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะ (Participatory Design Planning) โดยเริ่มจาก การวิเคราะห์ปัญหาสาธารณะและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง การกำหนดวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วม การออกแบบกิจกรรมและเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชน การวางแผนการสื่อสารและการดำเนินงาน ตลอดจนการประเมินผลและการสะท้อนผลการเรียนรู้จากแผนที่ออกแบบขึ้น กระบวนการดังกล่าวเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้บูรณาการความรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์เข้ากับการปฏิบัติจริงผ่านการทำงานเป็นทีม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการแก้ปัญหาร่วมกันในสถานการณ์เสมือนจริงที่สะท้อนบริบทของการบริหารสาธารณะร่วมสมัย

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาผลของการออกแบบแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะต่อการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และการสื่อสารของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ รวมทั้งศึกษาประสบการณ์และข้อเสนอแนะที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการปรับปรุงหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและการบริหารภาครัฐร่วมสมัย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ของนักศึกษาก่อนและหลังการใช้แผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะ



2. เพื่อประเมินผลแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะต่อการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมและการสื่อสารของนักศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของนักศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการออกแบบและใช้งานแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ตามรูปแบบการวิจัยแบบลำดับขั้นเชิงอธิบาย (Explanatory Sequential Design) โดยเริ่มจากการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ จากนั้นจึงเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่ออธิบายและยืนยันผลการวิจัยเชิงปริมาณ (Creswell & Plano Clark, 2018) ทั้งนี้ ข้อมูลเชิงปริมาณใช้วัดการเปลี่ยนแปลงของทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และการสื่อสารของนักศึกษา ขณะที่ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสังเกตและการสัมภาษณ์เชิงลึกช่วยอธิบายกระบวนการเรียนรู้และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะดังกล่าว อันนำไปสู่ความเข้าใจผลการวิจัยได้อย่างครอบคลุมและมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

กิจกรรมการเรียนรู้ได้รับการออกแบบตามแนวทางการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) ของ Kolb (1984) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) Concrete Experience นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการวิเคราะห์ปัญหาและออกแบบแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะจากกรณีศึกษาและสถานการณ์จริง 2) Reflective Observation นักศึกษาสะท้อนประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำงานกลุ่มและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมชั้น 3) Abstract Conceptualization นักศึกษานำประสบการณ์ที่ได้มาเชื่อมโยงกับแนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ เช่น การมีส่วนร่วมของประชาชน การบริหารภาครัฐแนวใหม่ และธรรมาภิบาล และ 4) Active Experimentation นักศึกษาปรับปรุงและนำเสนอแผนการมีส่วนร่วมที่ออกแบบขึ้นพร้อมทั้งประยุกต์ใช้ข้อเสนอแนะที่ได้รับเพื่อพัฒนาผลงานให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการปกครองการบริหารสาธารณะ ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 80 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากประชากรทั้งหมด สำหรับการศึกษาเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 30 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้ที่มีประสบการณ์ตรงในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการออกแบบแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะ และสามารถให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร การคัดเลือกอาศัยข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรม การบันทึกภาคสนาม ผลงานกลุ่ม และการสะท้อนผลการเรียนรู้ตลอดภาคการศึกษา โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน ได้แก่ 1) ผู้มีบทบาทนำ



ในการทำงานเป็นทีม 2) ผู้มีบทบาทสนับสนุนภายในทีม และ 3) ผู้มีประสบการณ์เด่นในการทำงานร่วมกับบุคคลที่มีความหลากหลาย ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนถูกจัดให้อยู่ในเพียง 1 กลุ่มตามบทบาทที่ปรากฏเด่นชัดที่สุด

กลุ่มนักศึกษาที่มีบทบาทนำในการทำงานเป็นทีม หมายถึง นักศึกษาที่มีบทบาทในการริเริ่มแนวคิดวางแผน ประสานงาน และกำหนดทิศทางการดำเนินงานของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง กลุ่มนักศึกษาที่มีบทบาทเป็นผู้สนับสนุนภายในทีม หมายถึง นักศึกษาที่สนับสนุนการดำเนินงาน ส่งเสริมความร่วมมือ และช่วยให้ทีมบรรลุเป้าหมาย แม้ไม่ได้เป็นผู้กำหนดทิศทางหลักของกลุ่ม ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่มีประสบการณ์เด่นในการทำงานร่วมกับบุคคลที่มีความหลากหลาย หมายถึง นักศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานร่วมกับบุคคลที่มีความแตกต่างด้านอายุ อาชีพ ประสบการณ์ หรือมุมมอง และสามารถสะท้อนกระบวนการปรับตัว การสื่อสาร และการสร้างความร่วมมือได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ การจัดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกจากผู้มีบทบาทและประสบการณ์ที่แตกต่างกัน อันนำไปสู่การวิเคราะห์ผลการเรียนรู้และพัฒนาการด้านการทำงานเป็นทีมได้อย่างครอบคลุม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาก่อนและหลังการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้ผ่านการออกแบบแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะ โดยเป็นแบบประเมินตนเองของนักศึกษา แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน พบว่าค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดทุกข้อ แสดงว่าเครื่องมือมีความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และผ่านการทดสอบความเชื่อมั่นกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกันจำนวน 30 คน โดยใช้วิธีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1951, pp. 297-334) ผลการวิเคราะห์พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (Nunnally & Bernstein, 1994) แสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงและสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างเหมาะสม

เครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่พัฒนาขึ้นจากกรอบแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการคิด การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร โดยผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมและความครอบคลุมของประเด็นคำถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เพื่อให้แน่ใจว่าเครื่องมือสามารถสะท้อนพฤติกรรมและประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลได้อย่างครบถ้วน นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยเปรียบเทียบข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ และบันทึกภาคสนาม เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ (Credibility) ของผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้ 1) ช่วงก่อนการเรียนรู้ ให้นักศึกษาทำแบบสอบถามเพื่อประเมินตนเองของนักศึกษา 2) ช่วงดำเนินการ นักศึกษาได้รับมอบหมายให้ร่วมกันออกแบบแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะ โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ และมีการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษา



และ 3) ช่วงหลังการเรียนรู้ นักศึกษาทำแบบสอบถามเพื่อประเมินตนเองของนักศึกษาและการสัมภาษณ์ เพื่อลงลึกถึงประสบการณ์และความรู้ที่ได้รับ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและระดับทักษะของนักศึกษา และใช้การทดสอบค่าทีสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระจากกัน (Paired Samples t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทักษะก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตพฤติกรรม และการบันทึกภาคสนาม ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยดำเนินการถอดความ จัดหมวดหมู่ และสังเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทักษะการทำงานเป็นทีมและการสื่อสาร รวมทั้งเปรียบเทียบข้อมูลตามลักษณะบทบาทของนักศึกษา เพื่อนำไปสู่การอธิบายผลการวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการใช้การออกแบบแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะต่อทักษะของนักศึกษา รายวิชาวัตกรรมการปกครองและการบริหารสาธารณะ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. ทักษะการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ของนักศึกษาก่อนและหลังการใช้แผน การมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะ

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ Paired Samples t-test เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการประเมินตนเองของนักศึกษาก่อนและหลังการเรียนรู้

Variable	N	Mean	Std. Deviation	Mean Difference	t-value	df	Sig. (2-tailed)	95% Confidence Interval for Mean Difference
การคิดวิเคราะห์								
ก่อนเรียน	80	3.061	.7170					
หลังเรียน	80	4.441	.3853	1.38	-15.660	79	0.000	-1.540 ถึง -1.192



Variable	N	Mean	Std. Deviation	Mean Difference	t-value	df	Sig. (2-tailed)	95% Confidence Interval for Mean Difference
การคิดสร้างสรรค์								
ก่อนเรียน	80	2.672	.8145					
หลังเรียน	80	4.813	.5183	1.80	-17.315	79	0.000	-2.006 ถึง -1.593
ภาพรวม								
ก่อนเรียน	80	2.906	.6775					
หลังเรียน	80	4.457	.3860	1.55	-18.484	79	0.000	-1.705 ถึง -1.374

หมายเหตุ เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยใช้หลักการแบ่งช่วงคะแนนของมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้ 4.21-5.00 หมายถึง ระดับสูงมาก 3.41-4.20 หมายถึง ระดับสูง 2.61-3.40 หมายถึง ระดับปานกลาง 1.81-2.60 หมายถึง ระดับต่ำ และ 1.00-1.80 หมายถึง ระดับต่ำมาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการออกแบบแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะ นักศึกษามีทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยทักษะการคิดวิเคราะห์ที่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 3.061 (S.D. = 0.717) เป็น 4.441 (S.D. = 0.385) มีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.38 คะแนน ($t = -15.660$, $p = .000$) ส่วนทักษะการคิดสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 2.672 (S.D. = 0.815) เป็น 4.813 (S.D. = 0.518) มีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.80 คะแนน ($t = -17.315$, $p = .000$) เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่าค่าเฉลี่ยการประเมินตนเองของนักศึกษาเพิ่มขึ้นจาก 2.906 (S.D. = 0.678) เป็น 4.457 (S.D. = 0.386) มีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.55 คะแนน ($t = -18.484$, $p = .000$) แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวสามารถส่งเสริมการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลของแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะต่อทักษะการทำงานเป็นทีมและการสื่อสารของนักศึกษา



ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การทำงานเป็นทีมและการสื่อสารของนักศึกษาในแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะ (จากการสังเกต)

กลุ่มนักศึกษา	ความสามารถในการทำงานเป็นทีม (พฤติกรรมที่สังเกต)	ความสามารถในการสื่อสาร (พฤติกรรมที่สังเกต)
กลุ่มนักศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานในทีมที่มีบทบาทนำ	- ช่วยกระตุ้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกในทีม - การกระจายงานให้เหมาะสมตามความสามารถ - ใช้ทักษะการเป็นผู้นำเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งภายในทีม	- สื่อสารได้ชัดเจนและตรงประเด็น - สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในทีม - มีทักษะในการนำเสนอต่อกลุ่มใหญ่
กลุ่มนักศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานในทีมที่เป็นผู้สนับสนุน	- สนับสนุนงานของสมาชิกอื่น - เสนอความคิดเห็นที่มีประโยชน์ในการตัดสินใจ - ร่วมมือในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น	- ฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างตั้งใจ - ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายเมื่อสื่อสาร - สื่อสารข้อเสนอแนะอย่างสุภาพและชัดเจน
กลุ่มนักศึกษาที่มีการทำงานร่วมกับคนหลากหลาย	- สามารถปรับตัวได้ดีในการทำงานร่วมกับคนหลากหลาย - สร้างความร่วมมือได้ดีในสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย - ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกคน	- แสดงทักษะการฟังที่ดี - ใช้การสื่อสารที่สร้างความเข้าใจระหว่างสมาชิกที่มีความแตกต่าง - พุดในลักษณะที่ไม่เลือกปฏิบัติ

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษาทุกกลุ่มมีพัฒนาการด้านการทำงานเป็นทีมและการสื่อสารภายหลังเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการออกแบบแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะ โดยกลุ่มนักศึกษาที่มีบทบาทนำในการทำงานมีความสามารถในการกระตุ้นการมีส่วนร่วม มอบหมายงาน และประสานงานภายในทีมได้อย่างเหมาะสม ขณะที่กลุ่มนักศึกษาที่มีบทบาทสนับสนุนมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือ รับฟังความคิดเห็น และช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในทีม ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับบุคคลที่มีความหลากหลายสามารถปรับตัวและสร้างความร่วมมือกับสมาชิกที่มีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ นักศึกษาทั้งสามกลุ่มยังมีพัฒนาการด้านการสื่อสาร ทั้งการสื่อสาร



ภายในทีม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการสร้างความสัมพันธ์อันดีในการทำงานร่วมกัน

ตารางที่ 3 ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมและการสื่อสาร

กลุ่มนักศึกษา	ประเด็นการสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
นักศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานในทีมที่มีบทบาทนำ	การทำงานเป็นทีม	1. แผนการมีส่วนร่วมช่วยพัฒนาความสามารถในการกระตุ้นทีมให้มีการร่วมมือกันดีขึ้น 2. เรียนรู้การทำงานในบทบาทผู้นำที่ต้องคอยประสานงานและจัดการภายในทีม
	การสื่อสาร	1. แผนการทำงานเป็นทีมช่วยให้การสื่อสารในทีมดีขึ้น โดยการฟังและแสดงความคิดเห็นเป็นส่วนสำคัญ 2. การแบ่งปันข้อมูลระหว่างสมาชิกทีมมีความโปร่งใสมากขึ้น
กลุ่มนักศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานในทีมที่เป็นผู้สนับสนุน	การทำงานเป็นทีม	1. แผนการนี้ช่วยให้พวกเขาเข้าใจถึงความสำคัญของการสนับสนุนบทบาทผู้นำ และการส่งเสริมให้ทีมทำงานร่วมกันได้ดี 2. เรียนรู้การปรับตัวในทีมที่มีการทำงานที่หลากหลาย
	การสื่อสาร	1. การสื่อสารในทีมมีการพัฒนาจากเดิม ทำให้สามารถถาม-ตอบความคิดเห็นกันได้ง่ายขึ้น 2. ทุกคนมีโอกาสพูดและได้รับการฟังความเห็นจากสมาชิกทุกคนในทีม



กลุ่มนักศึกษา	ประเด็นการสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
นักศึกษาที่มีการทำงานร่วมกับคนหลากหลาย	การทำงานเป็นทีม	1. แผนการมีส่วนร่วมทำให้พวกเขาปรับตัวได้เร็วขึ้นในทีมที่มีความหลากหลาย ทั้งในเรื่องทักษะและความคิด 2. พวกเขาเรียนรู้วิธีการทำงานกับสมาชิกที่มีมุมมองที่ต่างกัน
	การสื่อสาร	1. มีการพัฒนาการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกทีมเพื่อให้ทุกคนเข้าใจในสิ่งที่พูด 2. ความคิดที่หลากหลายในการสื่อสารทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษาทั้งกลุ่มที่มีบทบาทนำ กลุ่มผู้สนับสนุน และกลุ่มที่มีประสบการณ์ทำงานร่วมกับบุคคลที่มีความหลากหลาย มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การเข้าร่วมกิจกรรมตามแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะช่วยพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมและการสื่อสาร โดยส่งเสริมการประสานงาน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การรับฟังผู้อื่น และการปรับตัวในการทำงานร่วมกับบุคคลที่มีความแตกต่างกัน อันส่งผลให้การทำงานร่วมกันมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะของนักศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการออกแบบและใช้งานแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะ

ตารางที่ 4 ข้อเสนอแนะการทำงานเป็นทีมและการสื่อสารของนักศึกษาในแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะ

กลุ่มนักศึกษา	ผลการสนทนา
กลุ่มที่ 1 นักศึกษาที่มีบทบาทนำในการทำงานเป็นทีม	แผนการช่วยพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำและการจัดการทีม โดยการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เรียนรู้วิธีการสื่อสารและบริหารเวลา



กลุ่มนักศึกษา	ผลการสนทนา
กลุ่มที่ 1 นักศึกษาที่มีบทบาทนำ ในการทำงานเป็นทีม	แผนการช่วยพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำและการจัดการทีม โดยการ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เรียนรู้วิธีการสื่อสารและบริหารเวลา
	การมีมุมมองที่แตกต่างกันในบางครั้ง ทำให้การตัดสินใจในทีมยาก แต่การเปิดใจรับฟังความคิดเห็นและการหาทางออก ร่วมกันทำให้ สามารถแก้ไขปัญหาได้
กลุ่มที่ 2 นักศึกษาที่เป็น ผู้สนับสนุนในการทำงานเป็นทีม	การเป็นผู้สนับสนุนทำให้เข้าใจบทบาทของการสนับสนุนในทีมและ การช่วยเหลือผู้อื่น การทำงานในทีมต้องการการประสานงานและ การให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกคนอื่นๆ ที่มีบทบาทต่างกัน
	การแบ่งงานที่ชัดเจนและการให้การสนับสนุนที่เหมาะสมทำให้ สามารถทำงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อมีการช่วย เหลือซึ่งกันและกันเมื่อมีปัญหาหรืออุปสรรคในการทำงาน
	การทำงานกับคนที่มีแนวคิดหรือความสามารถที่ต่างกัน แต่การตั้ง เป้าหมายร่วมกันและการช่วยเหลือในส่วนที่ตัวเองถนัดช่วยให้ สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น
กลุ่มที่ 3 นักศึกษาที่ทำงานร่วม กับคนหลากหลาย	แผนการช่วยให้เรียนรู้การทำงานกับคนหลากหลายทั้งด้านทักษะ และวัฒนธรรม ซึ่งทำให้สามารถปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้คนที่ม ีมุมมองและวิธีการทำงานที่ต่างกัน
	การเคารพความคิดเห็นของคนอื่น การฟังและเข้าใจความคิดเห็นที่ แตกต่างกัน ช่วยให้สามารถทำงานร่วมกันได้ดีขึ้น

จากตารางที่ 4 พบว่า นักศึกษาทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า แผนการมีส่วนร่วมใน
บริการสาธารณะช่วยส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีมและการสื่อสารผ่านการปฏิบัติจริง โดยกลุ่มนักศึกษา
ที่มีบทบาทนำได้รับการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำ การประสานงาน และการจัดการความขัดแย้งภายในทีม
กลุ่มนักศึกษาที่มีบทบาทสนับสนุนตระหนักถึงความสำคัญของการช่วยเหลือและสนับสนุนสมาชิกในทีม
ตามบทบาทหน้าที่ ขณะที่กลุ่มนักศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานร่วมกับบุคคลที่มีความหลากหลายได้เรียนรู้
การปรับตัว การยอมรับความแตกต่าง และการสร้างความร่วมมือกับผู้อื่น นอกจากนี้ นักศึกษายังเห็น
ว่าการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร การแบ่งบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน และการเปิดโอกาสให้สมาชิกแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นร่วมกัน เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมและการสื่อสาร



เพื่อให้เห็นภาพรวมของผลการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตและการสัมภาษณ์เชิงลึกออกเป็นประเด็นหลัก (Themes) ซึ่งสะท้อนพัฒนาการด้านทักษะของนักศึกษาที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมการออกแบบแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การสังเคราะห์ผลการวิจัยเชิงคุณภาพตามประเด็นหลัก

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย	หลักฐานจากข้อมูล
1. การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์	การวิเคราะห์ปัญหา การเสนอแนวทาง ใหม่ การเชื่อมโยงทฤษฎีกับสถานการณ์จริง	นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ปัญหาสาธารณะและออกแบบแนวทางการมีส่วนร่วมได้อย่างเป็นระบบ
2. การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม	การแบ่งบทบาท การสนับสนุนซึ่งกันและกัน การบริหารความขัดแย้ง	นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อบทบาทของตนและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. การพัฒนาทักษะการสื่อสาร	การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การรับฟัง การนำเสนอ	นักศึกษาสามารถสื่อสารและอธิบายแนวคิดได้ชัดเจนขึ้น รวมทั้งเปิดรับความคิดเห็นที่หลากหลาย
4. การสะท้อนคิดและการประเมินตนเอง	การตระหนักรู้ในศักยภาพ การเรียนรู้จากข้อเสนอแนะ	นักศึกษาสามารถประเมินจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาของตนเองได้ชัดเจนมากขึ้น

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพสามารถสังเคราะห์ได้เป็น 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ 2) การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม 3) การพัฒนาทักษะการสื่อสาร และ 4) การสะท้อนคิดและการประเมินตนเอง โดยนักศึกษาสามารถเชื่อมโยงความรู้กับสถานการณ์จริง คิดวิเคราะห์และออกแบบแนวทางการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะได้อย่างเป็นระบบ มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนาทักษะการสื่อสาร การรับฟังความคิดเห็น และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในทีม นอกจากนี้ นักศึกษายังสามารถสะท้อนประสบการณ์การเรียนรู้และประเมินตนเองเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้และการปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น

ทั้งนี้ประเด็นทั้ง 4 ประเด็นมีความสอดคล้องกับวงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) ของ Kolb (1984) กล่าวคือ การที่นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง (Concrete Experience)



ร่วมสะท้อนประสบการณ์ (Reflective Observation) เชื่อมโยงกับแนวคิดทางวิชาการ (Abstract Conceptualization) และนำไปปรับใช้ในการพัฒนาแผนการมีส่วนร่วม (Active Experimentation) ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทักษะทั้งด้านการคิด การทำงานร่วมกัน และการสื่อสารอย่างเป็นรูปธรรม

ตารางที่ 6 การบูรณาการผลการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ประเด็นการศึกษา	ผลการวิจัยเชิงปริมาณ	ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	ข้อสรุปเชิงบูรณาการ
การคิดวิเคราะห์	ค่าเฉลี่ยเพิ่มจาก 3.061 เป็น 4.441 ($t = -15.660$, $p < .05$)	นักศึกษาระบุว่าได้ร่วมวิเคราะห์ปัญหา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และตัดสินใจร่วมกันในการออกแบบแผนการมีส่วนร่วม	การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาและออกแบบแนวทางดำเนินงานช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญ
การคิดสร้างสรรค์	ค่าเฉลี่ยเพิ่มจาก 2.672 เป็น 4.813 ($t = -17.315$, $p < .05$)	นักศึกษาสามารถเสนอแนวทางใหม่ๆ และปรับรูปแบบการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทของบริการสาธารณะ	กระบวนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมออกแบบและแก้ปัญหาจริงช่วยส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์
การทำงานเป็นทีม	ไม่ได้วัดด้วยแบบสอบถามเชิงปริมาณโดยตรง	ทุกกลุ่มแสดงพฤติกรรมการทำงานร่วมกัน การแบ่งบทบาท การประสานงานและการแก้ปัญหา ร่วมกันได้ดีขึ้น	การออกแบบแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะช่วยส่งเสริมสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมผ่านการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง
การสื่อสาร	ไม่ได้วัดด้วยแบบสอบถามเชิงปริมาณโดยตรง	นักศึกษาสามารถสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รับฟังผู้อื่นและนำเสนอข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น	กระบวนการมีส่วนร่วมช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารและการสร้างความเข้าใจร่วมกันในกลุ่ม



ประเด็นการศึกษา	ผลการวิจัยเชิงปริมาณ	ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	ข้อสรุปเชิงบูรณาการ
การประเมินตนเอง	ค่าเฉลี่ยภาพรวมเพิ่มจาก 2.906 เป็น 4.457 ($t = -18.484$, $p < .05$)	นักศึกษาสะท้อนว่าการได้รับข้อเสนอแนะจากเพื่อนและการทบทวนบทบาทของตนช่วยให้เห็นจุดแข็งและจุดที่ต้องพัฒนา	การสะท้อนคิดและการประเมินร่วมเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยพัฒนาการประเมินตนเองและการกำกับตนเองในการเรียนรู้
ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา	-	นักศึกษาเสนอให้เพิ่มการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร การกำหนดบทบาทที่ชัดเจน และการจัดกิจกรรมที่สะท้อนสถานการณ์จริงมากขึ้น	การออกแบบกิจกรรมในอนาคตควรเน้นเทคโนโลยี การมีส่วนร่วม และสถานการณ์จำลองที่ใกล้เคียงบริบทจริงของบริการสาธารณะ

จากการบูรณาการผลการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พบว่าผลการวิจัยทั้งสองส่วนสนับสนุนไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณแสดงให้เห็นว่านักศึกษามีพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ และการประเมินตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่ผลการวิจัยเชิงคุณภาพช่วยอธิบายกลไกที่ทำให้เกิด การพัฒนาดังกล่าว โดยพบว่าการมีส่วนร่วมในการออกแบบแผนการทำงานร่วมกับผู้อื่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสะท้อนผลการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะของนักศึกษา นอกจากนี้ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพยังช่วยขยายผลการศึกษาให้เห็นถึงการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมและการสื่อสารซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่ไม่สามารถอธิบายได้จากข้อมูลเชิงปริมาณเพียงอย่างเดียว แสดงให้เห็นว่า การออกแบบแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาสมรรถนะสำคัญของนักศึกษาทั้งด้านการคิด การปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น และการกำกับตนเองในการเรียนรู้ได้ อย่างเป็นองค์รวม

5. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้การออกแบบแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะต่อทักษะของนักศึกษา รายวิชานวัตกรรมการปกครองและการบริหารสาธารณะ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้



1. ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ผ่านการออกแบบแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะ ช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ และการประเมินตนเองของนักศึกษาอย่างชัดเจน ทั้งนี้ เนื่องจากกระบวนการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เผชิญสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับบริบทจริงของบริการสาธารณะ มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา สังเคราะห์ข้อมูล แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และตัดสินใจร่วมกัน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงและความสามารถในการสร้างสรรค์แนวทางแก้ไข ปัญหา สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) ของ Kolb (1984) และ Beard and Wilson (2013) ที่อธิบายว่า การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงควบคู่กับการสะท้อนคิดช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงและการเรียนรู้เชิงลึกได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของ Arnstein (1969, pp. 216-224) ที่ชี้ให้เห็นว่าการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและออกแบบกิจกรรมร่วมกัน ช่วยเสริมสร้างศักยภาพในการจัดการปัญหาและการตัดสินใจในสถานการณ์ที่ซับซ้อน ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การประยุกต์ใช้แนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ร่วมกับกระบวนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะสามารถส่งเสริมการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในด้านการคิดเชิงวิเคราะห์ การสร้างสรรค์นวัตกรรม และการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นสมรรถนะสำคัญต่อการปฏิบัติงานในภาครัฐยุคปัจจุบัน

2. การพัฒนาความสามารถในการประเมินตนเอง พบว่า นักศึกษามีความสามารถในการประเมินตนเองสูงขึ้นภายหลังเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ โดยค่าเฉลี่ยการประเมินตนเองเพิ่มขึ้นจาก 2.906 เป็น 4.457 และมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -18.484, p < .05$) สะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการเรียนรู้ผ่านการออกแบบแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถสะท้อนคิดและประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ นักศึกษาที่มีบทบาทนำและบทบาทสนับสนุนในการทำงานเป็นทีมมีการตระหนักรู้ถึงจุดแข็ง จุดที่ควรพัฒนา และความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนมากขึ้น อันเป็นผลจากการทำงานร่วมกับผู้อื่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการได้รับข้อมูลย้อนกลับจากสมาชิกภายในทีมอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ Moon (2004) ที่อธิบายว่าการสะท้อนคิด (Reflection) เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้เชิงลึกและการตระหนักรู้ในตนเอง นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Panadero และคณะ (2019, pp. 535-557) อธิบายว่าการประเมินตนเอง การประเมินโดยเพื่อน และการสะท้อนคิด เป็นองค์ประกอบสำคัญของการประเมินเพื่อพัฒนา ซึ่งช่วยส่งเสริมการกำกับตนเองในการเรียนรู้ (Self-Regulated Learning) และการใช้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้และการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยครั้งนี้จึงแสดงให้เห็นว่า การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน ควบคู่กับการสะท้อนผลการปฏิบัติงานและการแลกเปลี่ยนข้อมูลย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง สามารถส่งเสริมความสามารถในการประเมินตนเองและการเรียนรู้ด้วยตนเอง



ซึ่งเป็นสมรรถนะสำคัญสำหรับการพัฒนาวิชาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3. ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีพัฒนาการด้านการทำงานเป็นทีมและการสื่อสารภายหลังเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการออกแบบแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะ โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานร่วมกับบุคคลที่มีความหลากหลาย ซึ่งสะท้อนว่าสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รับฟังผู้อื่น และสื่อสารเพื่อสร้างความร่วมมือในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากกระบวนการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ทำงานร่วมกัน แก้ไขปัญหา และตัดสินใจร่วมกันภายใต้สถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับบริบทจริงของบริการสาธารณะ สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงสังคมที่มองว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นผ่านปฏิสัมพันธ์และประสบการณ์ร่วมกับผู้อื่น รวมทั้งสอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมเชิงร่วมมือของ Innes และ Booher (2004, pp. 419-436) ที่เน้นการเรียนรู้ร่วมกันผ่านการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนมุมมอง และการสร้างความเข้าใจร่วมระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิด New Public Governance ของ Osborne (2010) และ Public Value Governance ของ Bryson, Crosby, & Bloomberg (2014, pp. 445-456) ที่ให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกันของภาคส่วนต่างๆ เพื่อสร้างคุณค่าร่วมในการบริหารสาธารณะ ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับรายงานของ OECD (2023) ที่ชี้ให้เห็นว่าทักษะการสื่อสาร การทำงานร่วมกับผู้อื่น และทักษะทางสังคมและอารมณ์ เป็นสมรรถนะสำคัญที่ช่วยให้บุคคลสามารถทำงานร่วมกัน แก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมจึงเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นสมรรถนะจำเป็นสำหรับนักบริหารภาครัฐในบริบทการบริหารภาครัฐ

4. การใช้การสะท้อนคิดและการประเมินผลในกระบวนการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า การสะท้อนคิดจากประสบการณ์การทำงานร่วมกันและการได้รับข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อนร่วมทีมช่วยให้นักศึกษามีความเข้าใจตนเองและกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นมากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาทักษะการสื่อสาร การจัดการความขัดแย้ง และการทำงานร่วมกับบุคคลที่มีความหลากหลาย ทั้งนี้ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการประเมินผลร่วมกันเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ตระหนักถึงจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนา และนำไปสู่การปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ของ Kolb (1984) ที่มองว่าการสะท้อนคิดเป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ และสอดคล้องกับแนวคิดการประเมินการมีส่วนร่วมของ Nabatchi (2012) ที่อธิบายให้เห็นว่าการสะท้อนและการประเมินผลช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของผู้เข้าร่วมกระบวนการมีส่วนร่วม นอกจากนี้ กระบวนการดังกล่าวยังส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันและการพัฒนาทักษะทางสังคมผ่านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และมุมมองที่หลากหลาย ดังนั้นการสะท้อนคิดและการประเมินผลนี้ได้เป็นเพียงกิจกรรมประกอบการเรียนรู้ แต่เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการกำกับตนเอง การเรียนรู้



ตลอดชีวิต และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งเป็นสมรรถนะสำคัญของนักบริหารภาครัฐในศตวรรษที่ 21

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้านรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตควรประยุกต์ใช้การออกแบบแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้วิเคราะห์ปัญหาสาธารณะ ออกแบบแนวทางการมีส่วนร่วม และพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ และการตัดสินใจเชิงนโยบาย

1.2 ผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน โดยกำหนดบทบาทของผู้เรียนให้หลากหลาย ทั้งบทบาทผู้นำ ผู้สนับสนุน และผู้ปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมและการสื่อสารในบริบทที่ใกล้เคียงกับการปฏิบัติงานจริง

1.3 ควรบูรณาการการสะท้อนคิด การประเมินตนเอง และการประเมินโดยเพื่อนเข้ากับกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมการกำกับตนเองในการเรียนรู้และการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการประยุกต์ใช้การออกแบบแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะในรายวิชาและบริบทการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อประเมินความเหมาะสมและประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าว

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของกระบวนการเรียนรู้ผ่านการมีส่วนร่วม เช่น ภาวะผู้นำ ความหลากหลายของสมาชิกในกลุ่ม และลักษณะของปัญหาสาธารณะ เพื่ออธิบายกลไกการพัฒนาทักษะของผู้เรียนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาติดตามผลในระยะยาว เพื่อประเมินการคงอยู่ของทักษะและการนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงของผู้สำเร็จการศึกษา

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้สามารถสังเคราะห์เป็นแบบจำลองการพัฒนาทักษะของนักศึกษาผ่านการออกแบบแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะ โดยแสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการออกแบบ การเรียนรู้ร่วมกัน และการสะท้อนคิดร่วมกับการประเมินผล เป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบและนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน ทั้งด้านการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม การสื่อสาร และการประเมินตนเอง ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในบริบทการบริหารสาธารณะโดยกระบวนการแรก คือ การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาและออกแบบแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาสถานการณ์ปัญหาสาธารณะ วิเคราะห์ข้อมูล แลกเปลี่ยน



ความคิดเห็น และร่วมกันกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ผ่านการเผชิญปัญหาและการตัดสินใจในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับบริบทจริง กระบวนการที่สอง คือ การปฏิสัมพันธ์และการเรียนรู้ร่วมกับบุคคลที่มีความหลากหลาย ซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกการทำงานเป็นทีม การสื่อสาร การประสานงาน และการจัดการความแตกต่างของความคิดเห็นภายในกลุ่ม อันนำไปสู่การสร้างความร่วมมือและการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และกระบวนการที่สาม คือ การสะท้อนคิดร่วมกับการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้ทบทวน ประสพการณ์การเรียนรู้ ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและของกลุ่ม ตลอดจนรับข้อมูลย้อนกลับจากผู้อื่น เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 แบบจำลองการพัฒนาทักษะของนักศึกษาผ่านการออกแบบแผนการมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะ
ที่มา: ผู้วิจัยสังเคราะห์จากผลการวิจัย (2568)

เอกสารอ้างอิง

มยุรา ลิ้มหวะ, สพล ฦกัทรศรี แสนยงค์ และเชษฐ ศิริสวัสดิ์. (2556). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชา วิทยาศาสตร์ตามทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการ วิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานทักษะการคิดวิเคราะห์และ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยบูรพา, 9(2), 127-138.



- ฤทัย สมบัติเจริญไทย, พาที เกศธนากร และณรงค์ พันธุ์คง. (2567). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระเทคโนโลยี ด้วยการจัดการเรียนรู้กระบวนการคิดเชิงคำนวณร่วมกับกระบวนการกลุ่มเทคนิค TAI เพื่อส่งเสริม ความรู้ เกี่ยวกับทักษะการคิดเชิงระบบและทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. *วารสาร มจร. กาญจนปริทรรศน์*, 4(2), 211-225.
- สถาพร จະนุ, อนิรุทธิ์ สติมัน, ฐาปณีย์ ธรรมเมธา และศิวินิต อรรถวุฒิกุล. (2565). การพัฒนารูปแบบการเรียนออนไลน์แบบสร้างความสัมพันธ์ตามแนวคิดเกมมิฟิเคชันเพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทักษะการทำงานเป็นทีมในการเขียนโปรแกรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*, 17(3), 99-108.
- สรรัช ชูชีพ. (2564). การใช้สถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาทักษะด้านการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี: การใช้สถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาทักษะ ด้านการทำงานเป็นทีม ของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. *วารสารละศีร์*, 5(1), 109-116.
- Arnstein, S. R. (1969). A Ladder of Citizen Participation. *Journal of the American Institute of Planners*, 35(4), 216-224. <https://doi.org/10.1080/01944366908977225>
- Beard, C., & Wilson, J. P. (2013). *Experiential learning: A handbook for education, training and coaching*. London: Kogan Page Publishers.
- Bryson, J. M., Crosby, B. C., & Bloomberg, L. (2014). Public Value Governance: Moving Beyond Traditional Public Administration and the New Public Management. *Public Administration Review*, 74(4), 445-456. <https://doi.org/10.1111/puar.12238>
- Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2018). *Designing and Conducting Mixed Methods Research*. (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: SAGE.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16, 297-334. <https://doi.org/10.1007/BF02310555>
- Innes, J. E., & Booher, D. E. (2004). Reframing Public Participation: Strategies for the 21st Century. *Planning Theory & Practice*, 5(4), 419-436. <https://doi.org/10.1080/1464935042000293170>
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Moon, J. A. (2004). *A handbook of reflective and experiential learning: Theory and practice*. London: Routledge.



- Nabatchi, T. (2012). *A Manager's Guide to Evaluating Citizen Participation*. Washington, DC: IBM Center for the Business of Government.
- Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric Theory*. (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2023). *OECD Skills Outlook 2023: Skills for a Resilient Green and Digital Transition*. Paris: OECD Publishing.
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2023). *The Thirteenth National Economic and Social Development Plan (2023-2027)*. Bangkok: Office of the Prime Minister.
- Osborne, S. P. (2010). *The New Public Governance? Emerging Perspectives on the Theory and Practice of Public Governance*. London: Routledge.
- Panadero, E., Broadbent, J., Boud, D., & Lodge, J. M. (2019). Using formative assessment to influence self- and co-regulated learning: The role of evaluative judgement. *European Journal of Psychology of Education*, 34(3), 535-557. <https://doi.org/10.1007/s10212-018-0407-8>